

Vážené dámy, páni,

Dovoľte nám, aby sme najprv poďakovali všetkým lekárom a ostatným zdravotníckym pracovníkom, že napriek situácii, aká tu dnes je, sú stále pri pacientoch, napriek všetkému strádaniu, nedoceneniu. Vyčerpaní, ale stále pri lôžku a v ambulanciách.

Súčasná situácia pandémie sa dotýka už nás všetkých. Je kritická a otázkou je len to, s akými stratami z nej vyviazneme. O pár dní by mala na Slovensko doraziť vakcína, ktorá je podľa vyjadrenia viacerých kompetentných cestou z pekla, do ktorého nás všetkých pandémie dostala. Treba si však uvedomiť jednu zásadnú vec – kým sa dostaneme k masívnemu očkovaniu populácie, musíme prežiť. Najbližšie dni a týždne. A to doslova.

Počet infikovaných pacientov dosahuje absolútne rekordy, s potenciálnym nárastom. Nemocnice sú pred kolapsom, lekárom i ostatným zdravotníkom dochádzajú sily aj motivácia. Sú sklamaní postupom, ale hlavne prístupom všetkých kompetentných, počnúc celou vládou, premiérom, ale hlavne ministrom zdravotníctva. Peniaze a ekonomika opäť prevalcovali zdravý rozum a zdravie a životy našich občanov. Ale predovšetkým ešte viac pridusili náš, už dlhé roky výrazne oslabený zdravotný systém. Vláda svojimi poslednými rozhodnutiami nepodržala ani zdravotníkov, ani preplnené kolabujúce nemocnice, ale ani našich pacientov, súčasných i potenciálnych.

Súčasný stav nenastal z večera do rána. SLK ešte v októbri apelovala na vládu, aby prehodnotila význam i prínos celoplošného testovania v boji s Covidom.

Apelovali sme **„nerobiť veci, ktoré nemajú zásadný vplyv na zvládnutie pandémie v tomto období a už vôbec by sme nemali robiť veci, ktoré nám odčerpávajú sily. Sily materiálne, finančné, personálne, ale i psychické. Sily, ktoré budeme potrebovať už v najbližších dňoch, týždňoch.“** Táto veta dnes len potvrdzuje, že sme pýchu, tvrdohlavosť, ale predovšetkým neodbornosť, povýšili nad pokoru, profesionalitu a skúsenosti. Pred mesiacom sme opäť apelovali na vládu, že: **„je nevyhnutné, v čo možno najkratšom čase pristúpiť k prísnyim protiepidemickým opatreniam s maximálnym znížením mobility.“** V tejto iniciatíve nás podporili opakovane vedci a iní odborníci. Nestalo sa. Vláda ďalej nebrala do úvahy rady odborníkov, lekárov, ani ňou zriadených odborných poradných orgánov. Výsledok sa, bohužiaľ, zákonite dostavil v náraste úmrtnosti.

Nechceme sa vracat' do minulosti. Na to bude ešte dosť priestoru, kto mal akú zodpovednosť. Všetci máme svoje úlohy, kompetencie, ale i zodpovednosť.

SLK a SLS majú v zdravotníctve svoje nezastupiteľné postavenie, ale i úlohy. Ich základnou úlohou okrem iných je aj ochrana svojich členov lekárov, ale i zodpovednosť za našich pacientov. Len pri vyváženom vzťahu môže fungovať celá spoločnosť. Preto sa musíme ozvať, ak tieto vzťahy správne nefungujú.

Opakovane nevysvetliteľným postupom vlády pri pandemickej kríze sa narušil celý systém. Výsledok? Nemocnice kolabujú, lekári i ostatní zdravotníci sú preťažení, vyčerpaní. Sú nielen pod neúmerným fyzickým a psychickým tlakom, ale aj pod priamym vplyvom ohrozenia nášho zdravia i našich životov pri výkone povolania.

Zamyslel sa vôbec niekto z vládnych predstaviteľov, pri schvaľovaní posledných opatrení, že ak vláda po stratenej dôvere u občanov, stratí dôveru aj u zdravotníkov, čo nastane?

Zamyslel sa niekto, že nedostatočnými opatreniami, ale hlavne neskorými obmedzeniami, po ktorých sme volali už niekoľko týždňov, sa nám môže úplne zrútiť nemocničný a neskôr aj celý zdravotnícky systém?

Tu vôbec nejde o počty ventilátorov, ani o litre kyslíka. Tu ide o ľudí, odborníkov, ktorí sú pri liečbe covidových i necovidových pacientov nenahraditeľní.

Teraz je však už neskoro plakať nad rozliatym mliekom. Situácia je nielen zložitá, ale i chaotická. V tejto chvíli nemáme premiéra, funkčnú vládu, ani ministra zdravotníctva. Ako rozhodujúce organizácie ukotvené v zákone, združujúce **25 tis. lekárov**, nám nemôže byť ľahostajný ďalší vývoj pandémie na Slovensku. Sme nielen ochotní, ale berieme to aj ako svoju povinnosť pomôcť v súčasnej kritickej situácii nášmu zdravotníctvu.

PRETO:

1. Vyzývame všetkých našich občanov, aby sa celé nasledujúce obdobie prísne zdržiavali **v úzkom rodinnom kruhu, event. v kruhu osôb, s ktorými sú dlhodobejšie v úzkom kontakte, a to dovtedy, pokiaľ to bude potrebné.** Toto je prosba nás lekárov, ktorí sme sa vždy vedeli o vás občanov postarať. Vždy, keď ste to potrebovali. Teraz vás potrebujeme my lekári a zdravotníci. Nevystavujte nás tlaku a bezprostrednému ohrozeniu, ktoré už nezvládneme. Ak padneme my zdravotníci, nebude mať kto už pomôcť ani vám. **Obetujme túto lyžovačku**, tlačenicu pred turniketmi, prepravovanie sa v kabínkach a vlekoch. **Odpusťme si skupinové zábavy na Silvestra a dajme prednosť pobytu na čerstvom vzduchu**, povedzme aj na horách, ale len v kruhu našich najbližších. **Vyhýbajme sa akýmkoľvek osobným kontaktom s cudzími osobami.**

2. Apelujeme na všetkých lekárov, aby boli v tomto období navzájom solidárni. Aby nerobili rozdiely medzi štátnymi a súkromnými, nemocničnými a ambulantnými. Všetci cítíme, že nám nemocnice kolabujú hlavne personálne, bud'eme preto zastupiteľní. Kolegovia, pripravme sa, že každý z nás podľa potreby nastúpi na adekvátnu pozíciu do kolabujúcich nemocníc, ak budeme môcť opustiť svoju ambulanciu. Súčasná situácia i najbližšia budúcnosť nie je štandardná, a preto vyžaduje aj neštandardné postupy.

3. S pokorou vyzývame ministra zdravotníctva, aby napriek dlhodobej ignorácii všetkých zdravotníckych organizácii, vyslal pozitívny signál a prijal našu pomocnú ruku na aktívnu spoluprácu po organizačnej, ale i realizačnej stránke. Vzhľadom na doterajší priebeh si nevieme predstaviť úspešné zvládnutie pandémie bez komunikácie, akceptácie odborných pohľadov a názorov odborníkov, lekárov z SLK a SLS.

4. Žiadame preto ministra zdravotníctva, aby v čo najskoršom termíne zvolal stretnutie so zástupcami odborných zdravotníckych organizácií za účelom prípravy zabezpečenia úspešného riešenia boja s pandemiou. Ak sa tak nestane, budeme musieť považovať jeho nečinnosť za absolútne zlyhanie pri výkone funkcie ministra zdravotníctva, nakoľko sme presvedčení, že bez tejto spolupráce personálnu krízu a odvrátenie kolapsu nemocníc nemožno vyriešiť.

Slovenská lekárska komora, 22.12.2020